

Opinions of parents about the extra curricular educational activities carried out in the context of the children's clubs¹

Ailelerin çocuk kulüpleri kapsamında yürütülen müfredat dışı eğitsel etkinliklere ilişkin görüşleri

Hüseyin Yolcu²
Adem Barış³
Hamit Bakar⁴

Abstract

This research is a descriptive study in the screening model, aiming to reveal the opinions of parents about extracurricular educational activities carried out in children's clubs. The universe of the study is composed of 440 parents whose pupils participate in extracurricular activities in five primary schools in Kastamonu (four public and one private) under a children's club. The data were obtained with a questionnaire developed by the researchers and analyzed based on descriptive statistics.

The findings of the survey show that families sending children to children's clubs are middle and upper social classes. Families send their children to socialize, develop their children in the club space and develop artistic and aesthetic values. While the fee-based activities of children's clubs restrict participation of children, it provides additional income for schools and teachers on duty.

The families assess the expenditures they have made within the scope of the children's clubs in the context of the investment expenditure to

Özet

Ailelerin çocuk kulüpleri kapsamında yürütülen müfredat dışı eğitsel etkinliklere ilişkin görüşlerini ortaya koymayı amaçlayan bu araştırma, tarama modelinde betimsel bir araştırmadır. Araştırmanın evrenini Kastamonu ilindeki beş ilkokulda (dördü kamu ve biri özel) çocuk kulübü kapsamında yürütülen müfredat dışı eğitsel etkinliklere katılan 440 öğrencinin aileleri oluşturmaktadır. Veriler, araştırmacılar tarafından geliştirilen bir anketle elde edilmiş ve betimsel istatistiklere dayalı olarak çözümlenmiştir.

Araştırmanın bulguları, çocuk kulüplerine çocuklarını gönderen ailelerin orta ve üst toplumsal sınıftan olduklarını göstermektedir. Aileler bu kulüplere çocuklarını sosyalleşmeleri, çocukların ilgili kulüp alanında gelişmesi ve sanatsal ve estetik bir değer geliştirmesi için göndermektedir. Çocuk kulüpleri kapsamında yürütülen etkinliklerin ücretli olması katılımı sınırlandırırken, okullara ve görev alan öğretmenlere ek gelir getirici bir yönü de içermektedir.

¹Bu makale VII. Eğitim Yönetim Forumu, 3-5 Kasım 2016 Gırne/KKTC'de sunulan bildirinin gözden geçirilmiş ve genişletilmiş halidir.

²Doç. Dr., Kastamonu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Yönetimi Anabilim Dalı, h.yolcu72@gmail.com

³M.A., adembaris79@gmail.com

⁴M.A., hamitbakar@hotmail.com

increase their children's human capital. In this respect, extracurricular activities carried out in the context of children's clubs create an opportunity inequality for children from the lower societal segment of the society. In connection with this research, different researches can be done including the contributions of the extracurricular activities carried out in the children's clubs to the students.

Keywords: Extra curricular educational activities; children's clubs; primary school.

[\(Extended English abstract is at the end of this document\)](#)

Aileler, çocuk kulüpleri kapsamında yapmış oldukları eğitim harcamalarını, çocuklarının insan sermayesini artırmaya yönelik yatırım harcaması kapsamında değerlendirmektedir. Bu yönüyle, çocuk kulüpleri kapsamında yürütülen müfredat dışı eğitsel etkinlikler toplumun alt toplumsal kesiminden gelen çocuklar için bir fırsat eşitsizliği oluşturmaktadır. Yapılan bu araştırmayla ilişkili olarak, çocuk kulüpleri kapsamında yürütülen eğitsel etkinliklerin öğrencilere olan katkılarını içeren farklı araştırmalar yapılabilir.

Anahtar Kelimeler: Müfredat dışı eğitsel etkinlikler; çocuk kulübü; ilkököl.

1. Giriş

Müfredat dışı eğitsel etkinlikler, okullarda okul dersleri dışında ya da okul dışında yürütülen eğitsel çalışmaları adlandırmakta kullanılan bir kavramdır. Fazladan/ekstra program olarak da adlandırılan bu eğitsel etkinlikler, resmi müfredatta yer alan eğitsel etkinliklerden iki yönden farklılaşmaktadır. Bunlardan biri gönüllülük esasına dayanması iken, bir diğeri de doğrudan öğrencilerin özel ilgi ve yeteneklerine yönelik olmasıdır. Okullarda gerek ders saatleri dışında, gerekse; öğrencilerin okul dışında katılmış oldukları türlü bilimsel, sosyal, sanatsal, kültürel ve sportif etkinlikler müfredat dışı eğitsel etkinlikler çerçevesinde ele alınır (Aykaç, 2012; Bostancı, 2015; Craft, 2012; Postner, 2004).

Türkiye’de, öğrencilerin müfredat dışı eğitsel etkinliklere katılımını içeren iki temel yasal düzenleme bulunmaktadır. Bunlardan ilki 13.1.2005 tarihinde 25699 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan “Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği”dir.⁵ Bu Yönetmelik sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif alanlarda, öğrenci kulübü çalışmalarını, topluma hizmet çalışmalarını, gezi, yarışma, yayın, gösteri, tiyatro, spor, münazara gibi bir dizi etkinlikleri kapsamaktadır. Bütün bunlardan amaçlanan; katılımcılık, süreklilik, gönüllülük, öğrencinin gelişim düzeyinin dikkate alınması, engelli öğrencilerin etkinliklere etkin olarak katılabilmeleri için gerekli düzenlemelerin yapılması, sivil toplum örgütleri ve ailelerle işbirliği sağlanmasıdır. Öğrencilerin ders dışı eğitsel etkinliklere katılımını içeren ikinci yasal düzenleme ise, 26.08.2014 tarihinde Millî Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü’nce yayımlanan “Okul Öncesi ve İlköğretim Kurumları Çocuk Kulüpleri Yönergesi”dir.⁶ Yönerge’ye göre, çocuk kulüplerinin amacı; ilköğretim kurumlarına devam eden çocukları, eğitim saatleri dışındaki zamanlarda ilgi alanlarına yönelik sosyal, kültürel, sanatsal, sportif ve bilimsel alanlarda eğitimlerinin ve sosyal gelişimlerinin desteklenmesidir.

Müfredat dışı eğitsel etkinliklere yönelik bu iki yasal düzenleme birlikte ele alındığında aralarında birtakım benzerlikler bulunmaktadır. Bu benzerliklerin (1) Amaç, (2) Etkinliklerin planlanması, yürütülmesinin kurul aracılığıyla olması ve (3) Etkinliklerin, danışman öğretmenin gözetiminde eğitim/ders saatleri dışında yapılacak olması bakımından olduğu görülmektedir. Her iki yasal düzenleme arasında yukarıda belirtilen ortak yönlerin dışında birtakım farklılıklar da söz

⁵Çalışmanın bundan sonraki kısmında bu Yönetmelik Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği olarak anılacaktır. Bu Yönetmeliğin adı 08. 06.2017 tarihinde, Resmi Gazete, Sayı: 30090, Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği olmuştur.

⁶Çalışmanın bundan sonraki kısmında bu Yönerge Çocuk Kulüpleri Yönergesi olarak anılacaktır.

konusudur. Bunlardan biri etkinliklerde görev alacak öğretmenlerle ilgilidir. Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği çerçevesinde kurulan kulüplerde görev alacak öğretmenler, okulun kendi öğretmenleridir. Öğretmenler ders yılı başında yapılan öğretmenler kurulu toplantısında kendi ilgi, istek ve yeteneklerine uygun bir kulüpte görev almaktadır. Çocuk Kulüpleri Yönergesi kapsamında kurulan çocuk kulüplerinde görev alacak öğretmenler, okulun kendi öğretmeni olduğu gibi gereksinim duyulması halinde dışarıdan başka öğretmenlere ve usta öğreticilere de görev verilebilmektedir.

Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği ile Çocuk Kulüpleri Yönergesi arasındaki farklılıklardan biri de her ikisinin yürütülme biçimiyle ilgilidir. Sosyal etkinlikler, okul yönetimi ve ailelerin iş birliği ile okul içi ve okul dışı imkânlardan yararlanılarak öğrenci kulüpleri ve toplum hizmeti kapsamında yürütülmektedir. Buna karşın, çocuk kulüpleri ise, yalnızca öğrenciler ile birlikte yürütülen bir eğitsel etkinliktir. Burada belirtilmesi gerekenlerden biri de sosyal etkinliklerde gönüllü aileler görevlendirilebilirken, çocuk kulüplerinde böyle bir uygulamanın söz konusu olmadığıdır.

Etkinliklerin değerlendirilmesi, Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği ile Çocuk Kulüpleri Yönergesi arasındaki farklılıklardan bir diğerini oluşturmaktadır. Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği'nde öğrencilerin yaptıkları çalışmalarını sonuçlandırıp sonuçlandırmadıkları, karnelerin "Sosyal Etkinlik Bölümüne" "Tamamladı", "Tamamlamadı" biçiminde yazılarak gösterilmektedir. Çocuk Kulüpleri Yönergesi kapsamında yürütülen çocuk kulüplerinde ise, öğrenciyi değerlendiren ve karneye yansıtılan herhangi bir ölçüt bulunmamaktadır. Çocuk kulübüne devam etmeyen çocukların durumu aileye ivedilikle bildirilmektedir. Bunun yanı sıra, mazeretsiz ve kesintisiz 20 gün devam etmeyen çocukların kulüple ilişkisi kesilmekte ve ailelerine de bilgi verilmektedir.

Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği ile Çocuk Kulüpleri Yönergesi arasındaki farklılıklardan biri de katılımı ilgilidir. Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği'nde öğrencilerin ilgi duydukları en az bir öğrenci kulübüne üye olmaları esastır. Bununla birlikte, öğrenciler eğer isterlerse sınıf öğretmeni ve sınıf/şube rehber öğretmenin bilgisi dâhilinde başka öğrenci kulübüne ve etkinliklerine de katılabilir. Çocuk kulübü çalışmalarında ise çocuklar, ailelerin talepleri de dikkate alınarak çocuk kulübüne kaydedilir. Kısacası sosyal etkinliklere katılım zorunlu olurken, çocuk kulüplerine katılım gönüllülük esastır ve ailelere bu konuda baskı yapılamaz. Beşinci farklılık ücretle ilgilidir. Sosyal etkinlikler ücretsiz yürütülürken, çocuk kulüpleri ise ailelerin ekonomik durumları ve kulübe devam eden çocuk sayısı esas alınarak belli bir ücret talep edilmektedir. Sosyal kulüplerde görev alan öğretmenlere haftada iki saat ek ders ücreti ödenmektedir. Çocuk kulüplerinde, kulüp gelirlerinin %45'i kulüpte görevlendirilen öğretmen, usta öğretici ve koordinatör öğretmenlere verilmektedir. Her iki yasal düzenleme, bu eğitsel etkinliklerin açılma biçimleri bakımından da birbirinden farklılaşmaktadır. Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği kapsamında yürütülen etkinliklerde öğrenci sayısında alt sınır bulunmazken, Çocuk Kulüpleri Yönergesi kapsamındaki kulüp çalışmalarının yürütülmesi için öğrenci alt sınırı bulunmaktadır. Söz konusu Yönerge gereği, bir çocuk kulübünün açılabilmesi için en az 10 öğrencinin başvuru yapması gerekmektedir. Ayrıca kulüpteki çocuk/öğrenci sayısının okul öncesi eğitim kurumlarında 20'yi, ilköğretim kurumlarında 30'u geçmemesi esastır.

Türkiye'de ilgili alanyazında, müfredat dışı eğitsel etkinliklere yönelik yapılan araştırmaların yukarıda belirtilen Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği kapsamında düzenlenen eğitsel etkinlikleri konu edindiği gözlenmektedir (Akar & Nayır, 2015; Arabacı, 2012; Bostancı, 2015; Ekici, Bayraktar & Uğur, 2009; Gömleksiz & Kılınç, 2015; Onay & Gelen, 2013; Sağlam & Yayla, 2014; Tüzün & Sarıışık, 2015; Türkiye Eğitim Gönüllüleri [TEGV] & Eğitim Reformu Girişimi [ERG], 2016). Bu araştırmaların ortak bulgusu, sosyal etkinliklere katılımın öğrenci başarısını olumlu yönde etkilemekle birlikte, bu etkinliklerde yer alacak öğrencilerin belirlenmesi, etkinliklerin içeriği, niteliği, etkinliklerin okulun içinde bulunduğu yakın çevre ve okulun olanakları bakımından uygulanabilirliğine ilişkin birtakım sorunlar olduğu yönündedir. Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği çerçevesinde düzenlenen müfredat dışı eğitsel etkinlikler dışarıda bırakıldığında, alanyazında Çocuk Kulüpleri Yönergesi doğrultusunda yürütülen "müfredat dışı eğitsel etkinliklere yönelik olarak, herhangi bir araştırmaya rastlanılmamıştır. Oysa, çocuk kulüpleri kapsamındaki eğitsel etkinliklere

devam eden öğrencilerin ve ailelerin beklentilerini, bu etkinliklerin içeriği, niteliğinin yanı sıra; okulun ve yakın çevrenin olanakları bakımından uygulamada karşılaşılan sorunların neler olduğunu ortaya koyan araştırmaların da yürütülmesi gerekmektedir. Buradan hareketle, ailelerin çocuk kulüplerine ilişkin görüşlerini ortaya koymayı konu edinen bu araştırma ilgili alanyazında yapılan diğer araştırmaların eksik bıraktığı bir boyutu tamamlar niteliktedir. Bunlara ek olarak, araştırmanın alanyazında çocuk kulüplerine yönelik bu yönde yapılan ilk araştırma olması bakımından da önemli olduğu söylenebilir.

2. Amaç

Bu araştırmanın amacı, “Çocuk Kulüpleri Yönergesi” kapsamında ilkokullarda düzenlenen müfredat dışı eğitsel etkinliklere ilişkin ailelerin görüşlerinin değerlendirilmesidir. Araştırmada aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Çocuklarını, çocuk kulüplerine gönderen ailelerin sosyo-ekonomik durumu nedir?
2. Çocuklarını, çocuk kulüplerine gönderen ailelerin bu kulüplere yönelik algıları nedir?
3. Çocuklarını, çocuk kulüplerine gönderen ailelerin bu kulüplere yönelik yapmış oldukları harcama miktarı ne kadardır? Ailelerin bu harcamalara yönelik algıları nedir?

3. Yöntem

Sosyal bilimlerde en sık kullanılan araştırma desenlerinden biri olan tarama deseni araştırmalarında, araştırmacı araştırmaya katılan bireylerin araştırma konusu olan olgu veya olaya ilişkin görüşlerini ve tutumlarını belirlenmenin yanı sıra, bu olgu veya olayı da betimlemeye çalışır (Karakaya, 2012). Bir araştırmanın tarama deseni niteliğinde olması, bazı ön koşulların yerine getirilmesini gerektirir. Bunlardan ilki evreni temsil edecek bir örnekleme sahip olması, ikincisi verilerin anket formu, gözlem formu ya da görüşme formu gibi standart bir veri toplama aracıyla sistemli bir biçimde toplanması ve verilerin istatistiksel olarak analiz edilebilmesidir. Bunun yanı sıra, tarama desininde verilerin genel özelliği de betimlenir (De Vaus, 1990 Akt. Şavran, 2012; Neuman, 2016). Belirtilenlerden hareketle, bu araştırma tarama desininde betimsel bir araştırmadır. Bu doğrultuda, araştırmada ailelerin çocuk kulüpleri kapsamında yürütülen müfredat dışı eğitsel etkinliklere ilişkin görüşlerine yönelik var olan durum, ayrıntısıyla betimlenmeye ve durum hakkında ayrıntılı bilgi verilmeye çalışılmıştır.

3. 1. Çalışmanın Evreni

Kastamonu il merkezinde; 2015-2016 öğretim yılında, 41 (38 kamu ve 3 özel) ilkokul bulunmaktadır. Bununla birlikte, kamu okullarından dördünde, özel okullardan da birinde çocuk kulübü çalışmasına yer verilmektedir. Çocuk kulübü etkinliklerine yer veren bu beş okulda toplam 2.982 öğrenci öğrenim görmektedir; ancak çocuk kulüplerine kayıtlı olan öğrenci sayısı, yalnızca 440'tır. Araştırmanın çalışma evreni bu 440 öğrencinin ailelerinden, oluşmaktadır. Araştırmada çalışma evreninin ulaşılabilir bir büyüklükte olması nedeniyle örneklem alınma yoluna gidilmemiştir. Bunun yerine çalışma evreninin tamamına ulaşılması amaçlanmıştır. Dolayısıyla, araştırma tam sayım evren araştırması niteliğindedir.

3. 2. Verileri Toplama Aracının Geliştirilmesi

Araştırmada, sosyal bilimlerde sıklıkla başvurulan veri toplama tekniklerinden biri olan anket kullanılmıştır. Anket belli bir konuyla ilgili çok sayıda sorudan oluşan ve kısa sürede geniş bir örneklem üzerinde bilgi toplamada kullanılan bir ölçme aracı olarak tanımlanır. Bunun yanı sıra, sosyal bilimlerde yapılan gözlemi standartlaştırmak için ankete başvurulur. Anketlerde yer alan soruları olgusal, davranış, tutum ve inanç ile bilgi soruları olarak sınıflandırmak mümkündür (Balci, 2012; Şavran, 2012).

Araştırmada ailelere yönelik olarak hazırlanan anket iki kısımdan oluşmuştur. Birinci kısımda ailelerin sosyo-demografik özelliklerini belirlemeye yönelik sorulara yer verilmiştir. İkinci kısımda ise, ailelerin çocuklarını sosyal kulüp etkinliklerine gönderme nedenlerine yönelik sorular sorulmuştur. Araştırmada ailelere yönelik hazırlanan ankette bilgi soruları dışında, diğer soru türlerine de yer verilmiştir. Örneğin, ailelerin sosyo-demografik bilgilerine ilişkin sorular, anketteki

olgusal sorular olurken, ailelerin sosyal kulüp çalışmalarına yönelik yapmış oldukları eğitim harcamalarına ilişkin sorular davranışsal sorular, bu etkinliklerin yararı konusunda yöneltilen sorular da tutum soruları arasında yer almıştır.

Veri toplama aracı oluşturulurken öncelikle alanyazın taranmış, aileler, öğretmenler ve okul yöneticileri ile ön görüşmeler yapılmıştır. Yapılan bu çalışmalar sonrasında, ankette yer alacak sorular taslak olarak hazırlanmıştır. Bunun ardından taslak olarak hazırlanan anketin kapsam geçerliliğini belirlemek için 10 kişilik bir uzman gurubunun yanı sıra, iki aile ve iki de okul yöneticinin görüşüne sunulmuştur. Alan uzmanları, aileler ve okul yöneticilerinden gelen dönütler doğrultusunda veri toplama aracında gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Araştırma için geliştirilen ankete son hali verildikten sonra, bu veri toplama araçlarında yer alan soruların anlaşılabilirliği test edilmiştir. Bu doğrultuda iki aile ile saha çalışması öncesinde deneme amaçlı ön uygulama yapılmıştır. Söz konusu bu ön uygulamalar sonrasında veri toplama aracında yer alan soruların anlaşılabilirliği ve yanıtlanmasında bir sorun olmadığı gözlenmiştir. Bunun ardından saha çalışmasına geçilmiştir.

3.3. Verilerin Toplanması

Araştırmanın verileri 15.12.2016 tarihinde Kastamonu İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden alınan araştırma izni sonrasında toplanmaya başlanılmıştır. Bu doğrultuda, araştırmacılar çocuk kulübü etkinliklerinin gerçekleştirildiği okullarla irtibata geçmişlerdir. Okul yöneticileriyle yapılan ön görüşmeler doğrultusunda araştırmacılar, belirlenen gün ve saatte bu okullara giderek, anketleri öğrencilere dağıtmışlardır. Araştırmacılar, anketleri öğrencilere dağıtırken, bunları ailelerine doldurtmaları ve bir sonraki hafta öğretmenlerine teslim etmeleri istenmiştir. Araştırmacılar tarafından 360 anket dağıtılmış, bunların 270'i geri dönmüştür. Geri dönen anketlerden 27'si eksik doldurulduğu için geçersiz sayılmıştır. Çalışma söz konusu bu 243 anket formundan elde edilen veriler ile yürütülmüştür.

3.4. Verilerin Çözümlemesi

Araştırmanın verileri, betimsel istatistiklerden yüzde ve frekanslardan yararlanılarak çözümlenmiştir.

4. Bulgular

Araştırmada elde edilen bulgular, araştırmanın alt amaçları doğrultusunda aşağıda sırayla ele alınmıştır.

4.1. Ailelerin Sosyo-Ekonomik Özelliklerine İlişkin Bulgular

Bu başlık altında ailelerin çocuk sayısı, çocuk kulüplerine devam eden çocukların cinsiyeti, ailelerin kaçınıcı sıradaki çocuklarını çocuk kulüplerine gönderdikleri, anne-baba eğitim ve meslek durumlarının yanı sıra ailelerin gelir durumuna yönelik bulgulara yer verilmiştir.

Araştırmaya katılan ailelerin sahip oldukları çocukların cinsiyete göre dağılımları Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Ailelerin çocuk sayısına göre dağılımı

Çocuk sayısı	f	%
Bir çocuk	34	14,0
İki çocuk	162	66,7
Üç çocuk	47	19,3
Toplam	243	100

Tablo 1'deki bilgilere göre, araştırmaya katılan ailelerden %14'ü bir çocuk sahibi iken, %66,7'si iki çocuk sahibi ve %19,3'ünün de üç çocuk sahibi olduğu görülmektedir

Araştırmaya katılan ailelerin çocuk sayısına göre dağılımını gösteren bilgiler, Tablo 2'de yer almaktadır.

Tablo 2. Çocuk kulüplerine devam eden öğrencilerin cinsiyetine göre dağılımı

Cinsiyet	f	%
Kız	134	55,1
Erkek	109	44,9
Toplam	243	100

Tablo 2’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan ailelerin verdikleri bilgilere göre, çocuk kulüplerine devam eden öğrencilerin %55,1’i kız, %44,9’u da erkektir.

Araştırmaya katılan ailelerin kaçınıcı çocuklarını çocuk kulüpleri kapsamında yürütülen etkinliklere gönderdiklerine ilişkin bilgiler, Tablo 3’te yer almaktadır.

Tablo 3. Ailelerin kaçınıcı sıradaki çocuğunu, çocuk kulüplerine gönderdiklerine ilişkin verilerin dağılımı

Kaçınıcı çocuk olduğu	f	%
İlk çocuk	150	61,7
İkinci çocuk	69	28,4
Üçüncü çocuk	24	9,9
Toplam	243	100,0

Tablo 3’teki verilere göre, araştırmaya katılan ailelerin %61,7’si birinci çocuğunu, %28,4’ü ikinci çocuğunu ve %9,9’u ise üçüncü çocuğunu, çocuk kulüplerine göndermektedir.

Araştırmaya katılan ailelerdeki anne ve babaların eğitim düzeylerine ilişkin bilgiler, Tablo 4’te yer almaktadır.

Tablo 4. Anne ve babaların eğitim düzeylerine göre dağılımı

Eğitim Düzeyi	Anne		Baba	
	f	%	f	%
İlköğretim	81	33,3	61	25,1
Lise ve dengi	70	28,8	79	32,5
İki yıllık yüksek okul	17	7,0	25	10,3
Dört yıllık fakülte	55	22,6	65	26,7
Lisansüstü	20	8,2	13	5,3
Toplam	243	100	243	100

Tablo 4’te araştırmaya katılan ailelerdeki annelerin %33,3’ü ilköğretim, %28,8’i lise ve dengi, %7’si iki yıllık yüksek okul, %22,6’sı dört yıllık fakülte ve %8,2’i de lisansüstü eğitim düzeyine sahip olduğu görülmektedir. Yine Tablo 4’teki bilgilere göre, babaların %25,1’i ilköğretim, %32,5’i lise ve dengi okul, %10,3’ü iki yıllık yüksek okul, %26,7’si dört yıllık fakülte ve %5,3’ü ise lisansüstü eğitim mezunudur.

Araştırmaya katılan ailelerdeki anne ve babaların sahip oldukları meslek durumlarına göre bilgiler, Tablo 5’te bulunmaktadır.

Tablo 5’ten izleneceği gibi, araştırmaya katılan ailelerdeki annelerin %57,2’si evde çalışmakta/ev kasını iken, %8,6’sı işçi, %28,4’ü memur, %4,9’u serbest meslek sahibi ve %0,8’inin ise emekli olduğu görülmektedir. Yine Tablo 5’te araştırmaya katılan ailelerdeki babaların meslek düzeylerine göre dağılımına bakıldığında %23,4’ü işçi, %38,3’ü memur, %35’i serbest meslek sahibi ve %2,5’i emekli ve yalnızca ve %0,8’inin de işsiz olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 5. Anne ve babaların mesleki durumlarına göre dağılımı

Mesleki Durumları	Anne		Baba	
	f	%	f	%
Evde çalışıyor/Ev kadını	139	57,2	-	-
İşçi	21	8,6	57	23,4
Memur	69	28,4	93	38,3
Serbest meslek	12	4,9	85	35,0
Emekli	2	0,8	6	2,5
İşsiz	-	-	2	0,8
Toplam	243	100	243	100

Araştırmaya katılan ailelerin aylık gelir düzeylerine ilişkin bilgiler, Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Ailelerin gelir düzeylerine göre dağılımı

Gelir Düzeyi	f	%
1000 TL ve daha az	12	4,9
1001-2000 TL	52	21,4
2001-3000 TL	52	21,4
3001-4000 TL	49	20,2
4001-5000 TL	17	7,0
5001-6000 TL	28	11,5
6001 TL ve daha fazla	33	13,6
Toplam	243	100,0

Tablo 6'da ailelerin gelir düzeylerine ilişkin bilgiler ele alındığında ailelerin %4,9'unun aylık geliri 1000 TL ve daha az olduğu, %21,4'ünün 1001-2000 TL, %21,4'ünün 2001-3000 TL, %20,2'sinin 3001-4000 TL, %7'sinin 4001-5000 TL, %11,5'inin 5001-6000 TL ve %13,6'sının da 6001 ve üzeri aylık gelire sahip oldukları görülmektedir.

4.2. Ailelerin Çocuk Kulüplerine Yönelik Algılarına İlişkin Bulgular

Bu başlık altında ailelerin çocuklarını çocuk kulüplerine gönderme nedenleri, çocuk kulüplerini seçme kararlarını neye göre verdikleri, çocuk kulüplerinin amacı ve bu kulüplerin haftalık ders programı içerisinde yer alması hakkındaki ne düşündüklerine ilişkin görüşlerine yönelik bulgular yer almaktadır.

Ailelerin çocuklarını çocuk kulübü etkinliklerine gönderme nedenleri, Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7. Ailelerin çocuklarını çocuk kulübü etkinliklerine gönderme nedenleri

Ailelerin Çocuklarını Çocuk Kulübü Etkinliklerine Gönderme Nedenleri	f	%
Kulüp alanında gelişmesi için	78	32,1
Sınıf arkadaşları da o kulübe devam ettiği için	7	2,9
Sosyalleşmesi için	89	36,6
Özel kurslar pahalı olduğu için	25	10,3
Sanatsal ve estetik bir değer olduğu için	29	11,9
Diğer	15	6,2
Toplam	243	100

Tablo 7'deki verilere göre, aileler çocuklarını en fazla (%36,6) "çocuklarının sosyalleşmesi"

için çocuk kulüpleri kapsamında yürütülen etkinliklerine gönderdiklerini belirtmiştir. Bunu sırasıyla “kulüp alanında gelişmesi” (%32,1), “sanatsal ve estetik bir değer kazanması” (%11,9), “özel kursların pahalı olması” (%10,3), “sınıf arkadaşlarının da aynı kulübe devam etmesi” (%2,9) ve %6,2’si de diğer nedenler izlemektedir.

Ailelerin çocuk kulüp çalışmalarını faydalı bulup bulmadıklarına ilişkin görüşleri, Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8. Ailelerin çocuk kulübü çalışmalarını faydalı bulup bulmadıklarına ilişkin görüşleri

Çocuk Kulübünün Faydalı Olması	f	%
Evet	232	95,5
Hayır	11	4,5
Toplam	243	100

Tablo 8’de görüldüğü gibi ailelerin %95,5’i çocuk kulüpleri kapsamında yürütülen etkinlikleri faydalı bulurken, %4,5’i ise faydalı bulmadığını ifade etmiştir.

Ailelerin çocuklarını gönderdikleri çocuk kulüplerini seçim kararlarında belirleyici olan değişkenlere ilişkin görüşleri, Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9. Ailelerin çocuklarının devam ettiği çocuk kulübünü seçim kararlarında belirleyici olan değişkenler

Çocuk Kulübünün Seçim Kararının Belirleyicileri	f	%
Çocuğumun özentisi	53	21,8
Sınıf arkadaşlarının tercihi	10	4,1
Sınıf öğretmeninin yönlendirmesi	50	20,6
Kulüp öğretmeninin kalitesi	11	4,5
Çocuğumun bu alana ilgi duyması	99	40,7
Kendi tercihim	15	6,1
Diğer	5	2,1
Toplam	243	100,0

Tablo 9’da ailelerin çocuklarının devam ettikleri çocuk kulübünü seçmelerinde en fazla belirleyici olan değişkenlerin “Çocuğumun bu alana ilgi duyması”, “Çocuğumun özentisi” ve “Sınıf öğretmeninin yönlendirmesi (sırasıyla %40,7, %21,8 ve % 20,6) olurken, en az belirleyici olan ise, “Sınıf arkadaşlarının tercihi”, “Kulüp öğretmeninin kalitesi” ve “Kendi tercihim” (sırasıyla %4,1, %4,5, %6,1) değişkenleri olmuştur.

Ailelerin çocuk kulüplerinin amaçlarına ilişkin görüşleri, Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10. Ailelerin çocuk kulüplerinin amacına ilişkin görüşleri

Çocuk Kulübü Etkinliklerinin Düzenlenme Amacı	f	%
Çocuğun ilgi ve yeteneklerinin geliştirilmesi	187	77,0
Okula maddi kaynak sağlanması	5	2,1
Öğretmene ek gelir sağlanması	3	1,2
Topluma yararlı insanların yetiştirilmesi	31	12,8
Çocuğun boş zamanını eğitsel etkinlikler çerçevesinde değerlendirmesi	15	6,2
Diğer	2	0,8
Toplam	243	100

Tablo 10’daki veriler birlikte ele alındığında, ailelerin $\frac{3}{4}$ ’ünden biraz fazlasının çocuk kulüplerinin öncelikli amacının “çocuğun ilgi ve yeteneklerinin geliştirilmesi olduğunu

belirtmişlerdir. Bunu sırasıyla “Topluma yararlı insanların yetiştirilmesi” ve “Çocuğun boş zamanını eğitsel etkinlikler çerçevesinde değerlendirmesi” izlemektedir (sırasıyla %12,8, %6,2). Aileler, çocuk kulübünün amaçları arasında verilen “Okula maddi kaynak sağlanması” ve “Öğretmene ek gelir sağlanması” ifadelerine oldukça az düzeyde katılım göstermiştir (sırasıyla %2,1, %1,2).

Ailelerin öğrenci kulüp etkinliklerinin öğrencilerin normal haftalık ders saati içerisine alınmasına ilişkin olarak ailelerin vermiş oldukları yanıtlar, Tablo 11’de yer almaktadır.

Tablo 11. Ailelerin öğrenci kulüplerinin haftalık ders saati içine alınmasına ilişkin görüşleri

Haftalık Ders Saati İçinde Olması	f	%
Evet	75	30,9
Hayır	168	69,1
Toplam	243	100

Tablo 11’de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan ailelerin büyük bir kısmı %69’u öğrenci kulüp çalışmasının haftalık ders saati içerisine alınmasını istemezken, %30,9’u ise alınması yönünde görüş bildirmiştir.

4.3. Ailelerin Çocuk Kulüplerine Yönelik Yapmış Oldukları Eğitim Harcamaları ve Bu Harcamalara Yönelik Algıları

Bu başlık altında, ailelerin çocuk kulüplerine kurs ücreti dışında yapmış oldukları harcamalar ve bu harcamaları ne için yaptıklarına ilişkin görüşlerine ortaya koyan bulgular aşağıda sırasıyla verilmiştir.

Ailelerin çocuk kulüplerine kurs ücreti dışında yapmış oldukları eğitim harcamaları, Tablo 12’de yer almaktadır.

Tablo 12. Ailelerin çocuk kulüplerine kurs ücreti dışında yapmış oldukları harcamalar

Kurs Ücreti Dışında Yapılan Harcama	f	%
50-100 TL	99	40,7
101-150 TL	27	11,1
151-200 TL	6	2,5
201-300 TL	22	9,1
301-400 TL	2	0,8
Harcama yok	87	35,8
Toplam	156	100

Tablo 12’deki verilere göre araştırmaya katılan ailelerin %64,2’si çocuk kulüpleri için kurs ücreti dışında harcama yaptıklarını belirtirken, % 35,8’i kurs ücreti dışında herhangi bir harcama yapmadıklarını belirtmişlerdir. Harcama yaptıklarını belirten ailelerin en fazla 50-100 TL arasında bir harcama yaptığı, bunu 101-150 TL ve 201-300 TL düzeyinde yapılan harcamaların izlediği görülmektedir (sırasıyla %40,7, %11,1, %9,1). En az düzeyde harcama ise 301-400 TL ve 151-200 TL arasındaki harcama düzeylerinde gerçekleşmiştir (%0,8,%2,5).

Ailelerin çocuk kulübü etkinlikleri için yapmış oldukları eğitim harcamalarını niçin yaptıklarına ilişkin görüşleri, Tablo 13’te verilmiştir.

Tablo 13’te yer alan bilgilere göre, ailelerin %44,9’u çocuk kulüpleri için yapmış oldukları eğitim harcamasını “Çocuğumun geleceğine bir yatırım”, %25,9’u “Kişisel gelişim için yapılan bir harcama”, %19,3’ü “Yalnızca bir eğitim harcaması” ve %9,9’u da “sosyal becerilerinin gelişmesi için yapılan bir harcama” olarak nitelendirmektedir.

Tablo 13. Ailelerin çocuk kulübü etkinliklerine yönelik yapmış oldukları harcamaları niçin yaptıklarına ilişkin görüşleri

Çocuk Kulübüne Niçin Harcama Yapıldığı	f	%
Çocuğumun geleceğine bir yatırım	109	44,9
Yalnızca bir eğitim harcaması	47	19,3
Kişisel gelişim için yapılan bir harcama	63	25,9
Sosyal becerilerinin gelişmesi için yapılan bir harcama	24	9,9
Toplam	243	100.0

4. Tartışma

Alanyazında yapılan araştırmalar, çocukların müfredat dışı eğitsel etkinliklere katılmasının, ailelerin sosyo-ekonomik düzeyi (SED) ile yakından ilişkili olduğunu ortaya koymaktadır. Bu araştırmaların ortak bulgusu ailelerin SED’i arttıkça çocukların müfredat dışı eğitsel etkinliklere katılımının da arttığı yönündedir (Köse, 2004; Arslan, 2006; Covay ve Carbonaro, 2010; Stearns & Glennie, 2010). Bunun nedeni ailelerin sosyo-ekonomik düzeyi arttıkça, çocuklarının eğitimine daha fazla önem vermeleridir. Bu araştırmadan elde edilen bulguların alanyazında yapılan diğer araştırma bulgularıyla tutarlı olduğu gözlenmektedir. Burada belirtilmesi gerekenlerden biri de araştırmanın yürütüldüğü okulların bulunduğu çevrenin orta ve üst SED’de olmasıdır. Çocuk kulüpleri çerçevesinde yürütülen müfredat dışı etkinliklerden yararlanmada ailelerin SED’nin belirleyici bir faktör olarak öne çıkması, bu kulüpleri üst sınıftan olan ailelerin konum ve ayrıcalıklarını yeni kuşaklara aktarmanın yanı sıra, var olan toplumsal hiyerarşinin yeniden üretiminde işlevsel araç olarak öne çıkardığı söylenebilir (Ünal & diğerleri, 2010).

Araştırmaya katılan ailelerin %65’i çocuk kulüplerine kurs ücreti dışında 100-400 TL arasında bir harcama yaptığını, %35’i ise herhangi bir harcama yapmadığını belirtmiştir. Hatırlanacağı gibi, araştırmaya katılan okullarda öğrenim gören öğrenci sayısı 2.982’dir ve bu öğrencilerin %22’si (440) çocuk kulüplerine kayıt yaptırmıştır. Bu veriler dikkate alındığında, çocuk kulüpleri kapsamında yürütülen eğitsel etkinliklerin ücretli olması, söz konusu kulüp etkinliklerine katılımı sınırlandırdığı söylenebilir. Buna bir de ailelerin kurs ücreti dışında başka harcamalar yapacaklarını bilmelerini de eklemek gerekmektedir. Alanyazında yapılan başka araştırmalar da müfredat dışı eğitsel etkinliklere katılımın ücretli olmasının öğrencilerin bu etkinliklere katılımını sınırlandırdığını doğrulamaktadır (Köse, 2004; Arslan, 2006; TEGV & ERG, 2016).

Çocuk kulüplerine katılımın ücretli olması, Türkiye’de eğitimin metalaşmasının göstergelerinden biri olarak ele alınabilir. Bu gösterge, bir anlamda eğitsel sermaye ile ekonomik sermaye arasındaki ilişkiyi de ortaya koymaktadır. Türkiye’de eğitime yapılan yatırım yoluyla elde edilen insan sermayesi her zaman için üst ve orta sınıftan olanların kendilerini alt sınıftan olanlardan ayırma stratejilerinden biri olarak görülmüştür (Bora, Bora, Erdoğan & Üstün, 2011). Araştırmaya katılan ailelerin çocuk kulübü kapsamında yapmış oldukları eğitim harcamalarını çocuklarının geleceğine yönelik bir yatırım olarak değerlendirmelerini, yukarıda belirtilen açıklamalar çerçevesinde değerlendirmek gerekmektedir. Bourdieu’nun (2015) belirttiği gibi aileler, kendi toplumsal varlığını, tüm güçleri ve ayrıcalıklarıyla sürdürme eğilimindedir. Buradan hareketle, çocuk kulüpleri açan orta ve üst SED’deki okullar, diğer okullara göre, daha ayrıcalıklı okullar olmaktadır (Kıraz, 2009).

Ailelerin, çocuklarını çocuk kulüplerine gönderme nedenleri arasında en fazla katıldıkları görüşler sırasıyla çocuklarının sosyalleşmesi, çocukların ilgili kulüp alanında gelişmesi ve sanatsal ve estetik bir değer geliştirmesi iken, en az katıldıkları görüş ise sırasıyla çocuğun sınıf arkadaşlarının aynı kulübe devam etmeleri, diğer nedenler ve özel kursların pahalı olması görüşleridir. Bu veriler, ailelerin çocuklarını çocuk kulüplerine göndermede en belirleyici olan nedenin çocuklarının sosyalleşmesi iken, en az belirleyici olanın da çocuğun sınıf arkadaşlarının aynı kulübe devam etmelerini olduğunu göstermektedir. Burada vurgulanması gerekenlerden biri de ailelerin çocuklarını çocuk kulüpleri kapsamındaki eğitsel etkinliklere gönderme nedenlerinden biri olan “sanatsal ve

estetik bir değer geliştirmesi” ile ilgili nedenle ilgilidir. Sanatsal ve estetik anlamında bir değer oluşturma toplumun alt kesimi değil aksine, orta ve üst toplumsal kesimi ilgilendiren bir kültürel değerdir (İçli, 2008; Gökalp, 2012). Dolayısıyla bu bulgunun, çocuklarını çocuk kulüplerine gönderen ailelerin sosyo-ekonomik özelliklerine ilişkin yukarıda yapılan belirlemeyi güçlendiren bir bulgu olduğu söylenebilir.

Araştırmada ailelerin çocuk kulüpleri kapsamındaki müfredat dışı eğitsel etkinliklerin gerek okula, gerek öğretmenlere ek gelir getirici birer etkinlik olarak değerlendirmeleri beklenmiştir. Ancak elde edilen bu bulgular ailelerin bu görüşe yeterince katılmadığı yönündedir. Diğer bir ifade ile aileler, çocuk kulüpleri kapsamındaki eğitsel etkinlikleri okullara ve öğretmenlere ek gelir getirici bir etkinlik olarak görmemektedir. Araştırma bulguları her ne kadar ailelerin çocuk kulüplerini okullar ve öğretmenler için gelir getirici bir etkinlik olarak görmese de Çocuk Kulüpleri Yönergesi'nin (2014) 16. Maddesine göre, bu kurslardan elde edilen gelirlerin öğretmenler ve okul yöneticileri arasında pay edilmesini zorunlu kılmaktadır. Buna göre, bu kurslardan sağlanan gelirlerin %45'i kulüpte görevlendirilen öğretmen, usta öğretici ve koordinatör öğretmene, %12'si kulüp yönetim kurulu başkanı olan okul müdürü, müdür yardımcısı ya da müdür yardımcısı olmayan okullarda müdür yardımcısı yerine görevlendirilecek öğretmene verilmektedir. Bu arada ailelerin büyük bir kısmının çocuklarını çocuk kulüplerine göndermedeki seçim kararlarını belirleyen değişenlerin başında, kulüp öğretmenin niteliğinin geldiğini hatırlatmakta fayda vardır. Bunun anlamı, çocuk kulüplerinde görev alan öğretmenlerin tercih edilen öğretmenler olması bir bakıma onlara ek gelir yolunu açarken bir yandan da öğretmenler arasında gizli bir rekabeti teşvik ettiği söylenebilir.

Araştırmada üzerine durulması gereken bulgulardan biri de araştırmaya katılan ailelerin büyük bir kısmının, çocuk kulüpleri kapsamındaki müfredat dışı eğitsel etkinliklerin okulun haftalık ders saatleri içinde düzenlenmesine pek sıcak bakmamalarıdır. Bunun nedeni, ailelerin müfredat dışı eğitsel etkinliklerin haftalık ders programı içinde düzenlenmesi durumunda, bu etkinliklerin çocuklarının akademik başarısını olumsuz yönde etkileyeceği kaygısı olduğu söylenebilir. Oysaki öğrencilerin müzik, dans, resim, satranç, spor gibi müfredat dışı eğitsel etkinliklere katılımı yoluyla doğrudan bilişsel olmayan becerilerindeki artış, onların akademik başarıları üzerinde olumlu bir etki yaratmaktadır. Yapılan bir çok araştırma müfredat dışı eğitsel etkinliklere katılımı akademik başarı arasında anlamlı bir ilişki olduğunu ortaya koymaktadır (Ekici, Bayrakdar & Uğur, 2009; Covay & Carbonaro, 2010; Massoni, 2011; Fredricks, 2012; Guèvremont, Findlay & Kohen, 2014). Örneğin, Fredricks (2012) Amerikan Ulusal Eğitim İstatistikleri Merkezi'nin 2002 yılında 752 okul ve 15,362 10. ve 12. sınıf öğrencileri üzerinde topladığı bilgilerden elde ettiği çalışmada, 10. sınıfların ortalama haftada 5 saat süren 2 ve 3 müfredat dışı eğitsel etkinliklere katıldığı %21'nin ise etkinliğe katılmadığını belirlemiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular müfredat dışı eğitsel etkinliklere katılan öğrencilerin matematik testlerinden yüksek puan aldıklarını göstermektedir. Covay & Carbonaro'nun (2010) araştırma bulguları da spor ve dans etkinliklerine katılan öğrencilerin bilişsel olmayan becerilerindeki artışla akademik başarılarında pozitif bir ilişkinin varlığını ortaya koymaktadır. Yalnız, burada açıklık kazandırılması gereken durum öğrencilerin ne kadar fazla müfredat dışı eğitsel etkinliğe katılırsa, akademik başarılarının bir o kadar bundan olumlu yönde etkileneceğinin doğru olmadığıdır. Fredricks'in (2012) araştırma bulguları öğrencilerin beş ve daha fazla etkinliğe katılan öğrencilerin akademik başarılarında düşme olduğunu ortaya koyması, yukarıda söylenenleri doğrulamaktadır.

5. Sonuç ve Öneriler

Çocuk kulüpleri kapsamında yürütülen müfredat dışı eğitsel etkinliklerin ücretli olması, alt toplumsal kesimlerden ailelerin çocuklarını bu etkinliklere göndermesini engellemektedir. Bu durum, alt toplumsal kesimin çocuklarının aleyhine bir fırsat eşitsizliği oluşturmaktadır. Dolayısıyla, üst toplumsal kesimlerin kendi toplumsal varlığını, tüm güçleri ve ayrıcalıklarıyla sürdürmenin önünü açarken, alt toplumsal kesimler için eğitimle kazanılacak bir gelecek idealini ortadan kaldırmaktadır. Aileler çocuk kulüpleri kapsamında yürütülen müfredat dışı eğitsel etkinliklere çocuklarını göndererek, onların ilgi ve yeteneklerinin yanı sıra sanatsal ve estetik değerler

edinmelerini sağlayarak insan sermayelerini daha fazla arttırmış olmaktadır.

Araştırmadan elde edilen bulgu ve sonuçlar çerçevesinde çocuk kulüpleri kapsamında yürütülen müfredat dışı etkinliklerin sonuçlarına yönelik öğretmenler, okul yöneticileri, aileler ve öğrencilere yönelik daha geniş katılımlı nicel ve nitel araştırmalar yapılabilir.

References

- Akar, F. & Nayır, F. (2015). Eğitim kurumlarındaki sosyal kulüplerin etkililiğinin incelenmesi: uygulamada değişim ihtiyacı. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 5 (2), 167-187.
- Arabacı, İbrahim B. (2012). İlköğretim okulu öğrencilerinin sosyal kulüp etkinlikleri konusundaki görüşleri. *Education Sciences*, 7 (1), 485-495.
- Arslan, B. (2006). Ailenin sosyo-demografik özelliklerinin çocuğun okuldaki sosyal etkinliklere katılımına etkisi (Türkiye ve Hollanda'daki ilköğretim 5. sınıf öğrencileri üzerinde karşılaştırmalı bir çalışma).Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Aykaç, N. (2012). Öğretim ilke ve yöntemleri. Ankara: Pegem A Yayınları.
- Balcı, A. (2012). *Sosyal bilimlerde araştırma*. (Gözden geçirilmiş ve geliştirilmiş 9.Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Bora, T, Bora, A., Erdoğan, N. & Üstün, İ. (2011). *Boşuna mı okuduk?: Türkiye'de beyaz yakalı işsizliği*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Bourdieu, P. (2015). *Pratik nedenler*.(2. Baskı).(Çev. Hülya Uğur Tanrıöver). İstanbul: Hil Yayınları.
- Covay, E., & Carbonaro, W. (2010). After the bell: participation in extracurricular activities, classroom behavior, and academic achievement. *Sociology of Education*, 83 (1), 20-45.
- Craft, Steven W. (2012). The impact of extracurricular activities on student achievement at the high school level. *Dissertations*. 543. University of Southern Mississippi.
- Bostancı, Bozkurt A. (2015). Okul yönetiminde eğitim-öğretim işleri. Ed. H. Basri Memduoğlu ve Kürşad Yılmaz. İçinde Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi. ss.240-275
- Ekici, S., Bayrakdar, A., & Uğur, A. O. (2009).Ortaöğretim kurumlarındaki yöneticilerin ve öğrencilerin ders dışı etkinliklere bakış açılarının incelenmesi.*Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 6(1), 430-444.
- Fredricks, J. A. (2012). Extracurricular participation and academic outcomes: testing the over-scheduling hypothesis. *Journal of Youth And Adolescence*, 41(3), 295-306.
- Gökalp, E. (2012). *Kültür ve toplum*. Ed.Nadir Sungur. İçinde Sosyolojiye giriş, 98-125. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını.
- Gömlüksiz, M. N. & Kılınç, H. H. (2015). Ortaokullarda sosyal kulüp etkinlikleri kapsamında yapılan toplum hizmeti çalışmalarına ilişkin öğretmenlerin görüşleri.*Turkish Studies*, 10(3) p. 495-512. DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.7978>.
- Guèvremont, A., Findlay, L., & Kohen, D. (2014). Organized extracurricular activities: are in-school and out-of-school activities associated with different outcomes for canadian youth?. *Journal Of School Health*, 84 (5), 317-325.
- İçli, G. (2008). *Sosyolojiye giriş*.(3. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Karakaya, İ. (2012). Bilimsel araştırmaya yöntemleri. Ed: A. Tanrıoğen. İçinde Bilimsel araştırma yöntemleri. (3. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık. ss. 55-84.
- Kiraz, Z. (2009). Kent ilköğretim okulları arasındaki ayrışmanın dinamiklerinin çözülmesi: ankara ili çankaya ilçesi örneği. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Köse, E. (2004). İlköğretim öğrencilerinin ders dışı etkinlikleri tercih etme nedenleri. XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, 6-9 Temmuz 2004 İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Malatya.
- Massoni, E.(2011). Positive effects of extra curricular activities on students.Essaı, 9, 84-86.
- Millî Eğitim Bakanlığı.(MEB).İlköğretim ve ortaöğretim kurumları sosyal etkinlikler yönetmeliği.

- Resmî Gazete. Sayı: 25699. 13 Ocak 2005.
- Millî Eğitim Bakanlığı.(MEB).Temel eğitim müdürlüğü okul öncesi ve ilköğretim okulları çocuk kulüpleri yönergesi. 26 Ağustos 2014.
- Neuman, Lawrwnce W. (2016). Toplumsal araştırma yöntemleri. Çeviren: Sedef Özge. Ankara: Yayınodası Yayıncılık.
- Onay, A. & Gelen, İ. (2013).İlköğretim okullarındaki eğitsel kulüp uygulamalarının etkililiğine ilişkin öğretmen ve yönetici görüşlerinin değerlendirilmesi.*The Journal of Academic Social Science Studies*, 6 (4), 615-647.
- Postner, George, J. (2004). Analyzing the curriculum (3. edition). USA: It was published by Mac Graw Hill.
- Sağlam, A. & Yayla, A. (2014).İlkokul ve ortaokullarda uygulanmakta olan sosyal kulüplerin işlevlerine yönelik öğretmen görüşleri.*Abi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(2), 279-296.
- Şavran, Gönç T. (2012).*Nitel ve nitel araştırmalarda kullanılan araştırma teknikleri*.Ed. Temmuz Gönç Şavran.İçinde Sosyolojide Araştırma Yöntem ve Teknikleri. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını Yayın No: 2641.
- Stearns, E., & Glennie, E. J. (2010). Opportunities to participate: Extracurricular activities' distribution across and academic correlates in high schools. *Social Science Research*, 39(2), 296-309.
- Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı (TEGV) & Eğitimi Reform Girişimi (ERG). (2016). *Çocukların gözünde okulda yaşam*. İstanbul: Sabancı Üniversitesi Yayınları.
- Tüzün, I. & Sarıışık, Y. (2015). *Türkiye'de okullarda çocuk katılımı*. İstanbul: Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Ünal, I., Özsoy, S., Yıldız, A., Güngör, S., Aylar, E. & Çankaya, D. (2010). Eğitimde toplumsal ayrışma. Araştırma Raporu. https://www.researchgate.net/profile/Ebru_Aylar/publication/313730382_Egitimde_Toplumsal_Ayrisma/links/58a4499d92851cf0e38138f1/Egitimde-Toplumsal-Ayrisma.pdf. Erişim tarihi: 17 Eylül 2017.

Extended English Abstract

1. Introduction

Extracurricular educational activities are a concept used to name educational activities carried out in- school or out -of -school. These educational activities, also called extra programs, differ from the educational activities in the formal curriculum in two ways. One is based on volunteerism, while the other is directly related to students' special interests and abilities. All kinds of scientific, social, artistic, cultural and sporting activities are covered within the framework of extracurricular educational activities whether they are organized in or out of the school (Postner, 2004; Aykaç, 2012; Craft, 2012).

There are two main legislations in Turkey, involving the participation of students in extracurricular educational activities. The first one is the "Regulation on the Social Activities of the Primary Education and Secondary Education Institutions of the Ministry of National Education" published in the Official Gazette No. 25699 on 13.1.2005. This Regulation covers a number of activities in social, cultural, artistic and sports fields such as student club studies, community service activities, trips, competitions, publications, shows, theater, sports, debates. All that is aimed at; participation, continuity, volunteering, taking into account the level of development of the student, making the necessary arrangements for the disabled students to participate effectively in the activities, cooperation with civil society organizations and families. The second one is "Pre-School and Primary Education Institutions Children Club Rules" published on 26.08.2014 by the Ministry of Education General Directorate of Basic Education. According to the directive, the aim of the

children's clubs is; to support social development and education in the social, cultural, artistic, athletic and scientific fields in times other than educational hours.

It is observed that the researches carried out about the extracurricular activities in Turkey are related to the educational activities organized within the scope of the above mentioned "MoNE Regulation on Social Activities of Primary Education and Secondary Education Institutions"(Ekici, Bayrakdar & Uğur, 2009; Arabacı, 2012; Onay & Gelen, 2013; Sağlam & Yayla, 2014; Akar & Nayır, 2015; Gömleksiz & Kılınc, 2015; Tüzün & Sarıışık, 2015; Turkish Education Volunteers [TEGV] & Education Reform Initiative [ERG], 2016) The common finding of these researches is that participation in social activities affects the student's success positively, however there are also some problems regarding the determination of the students to take part in these activities, the content and the quality of the activities, the applicability of the contents of the activities in terms of school's possibilities and location

Except for the extracurricular activities organized under the "Ministry of National Education Regulation on Social Activities of Primary Education and Secondary Education Institutions", no research has been conducted on extracurricular educational activities carried out under the "Pre-School and Primary Education Institutions Child Club Directive". However, it is necessary to carry out researches that reveal the expectations of families and the students who attend the educational activities, the content and the quality of the activities as well as the problems encountered in implementing the activities in terms of school's facilities and facilities of the neighbourhood. From this point of view, this study, which focuses on revealing the perceptions of the families on children's clubs completes a missing dimension of other researches in the related literature. In addition, it can also be said that the study is also important in terms of being the first study in this field about children's clubs.

2. Purpose

The purpose of this study is to reveal the perceptions of the parents about the extra curricular educational activities carried out in the children's clubs organized in the primary schools within the scope of "Child Club Directives".

3. Method

This study aimed to reveal perceptions of parents about the extra curricular activities carried out under the Kid Clubs Directive, is in the screening model because it aims to describe the existing one.

There are five schools (four public and one private) in the Kastamonu city center that conduct extra curricular educational activities in the children's club during the 2015-2016 school year. A total of 2982 students study in these schools. The number of students enrolled in children's clubs in these five schools is 440. The study universe consists of families of 440 students enrolled in the children's clubs. No attempt was made to sample in the study and it was aimed to reach the whole of the study universe. For this reason the research is a full-scale universe research.

The questionnaire, which is one of the data gathering techniques frequently used in the social sciences, was used. The questionnaire prepared for the families in the study was composed of two parts. In the first part, questions about determining the socio-demographic characteristics of the families were given. In the second part, there were questions about the reasons for sending the children to social club activities and about the expenditures they have made.

The data of the study started to be collected on 15.12.2016 after the study permission received from Kastamonu Provincial Directorate of National Education. The researchers first contacted the school administrators and decided the appropriate day and time for the questionnaires to be implemented. By this way, they went to schools and distributed the questionnaires to the students. After a week, the researchers went back to the schools and took questionnaires filled by the students' families. Study data were collected from 243 valid

questionnaires among the returned questionnaires.

Research data were calculated from descriptive statistics using percents and frequencies.

4. Findings

When the information about the income levels of the families are handled, 4.9% of the families have monthly income of 1000 TL or less, 21.4% of them have 1001-2000 TL, 20.2% of them have 3001-4000 TL, 7% of them have 4001 -5000 TL, 11.5% of them have 5001-6000 TL and 13.6% of them have monthly income of 6001 and over.

57.2% of the mothers in the study work at home / housewife, 8.6% of them are workers, 28.4% of them are civil servants, 4.9% are self-employed and 0.8% are retired . When the distribution according to occupational levels of the fathers is examined, it is understood that 23.4% are workers, 38.3% are civil servants, 35% are self-employed, 2.5% are retired and only 0.8% are unemployed.

33.3% of the mothers in the study finished primary education, 28.8% of them finished high school , 7% of them finished two year college, 22.6% of them finished four year faculty and 8.2% of them finished postgraduate education, 25.1% of the fathers had primary education, 32.5% of them finished high school , 10.3% of them finished two year college, 26.7% of them finished four year faculty and 5.3% of them had postgraduate education.

The parents stated that they sent their children to their children's club activities for "socialization " (36.6%). This was followed by "development in the club area" (32.1%), "artistic and aesthetic appreciation" (11.9%), " private courses are expensive " (10.3%), "classmates in the same club" (2.9%) and 6.2% are followed by other reasons.

The most significant variables in choosing the clubs were "My child's interest in this area", "My child is affected by peers" and "Classroom teacher orientation" (40.7%, 21.8% and 20.6%, respectively) the least significant variables were "preference of classmates", "quality of club teacher" and "self-preference" (4.1%, 4.5%, 6.1% respectively).

A few more than ¾ of the families stated that the primary purpose of the children's clubs was to "develop the child's interests and abilities". This is followed by "Educating people who are helpful for society" and "Evaluating the child's leisure time in the context of educational activities" (12,8%, 6,2% respectively). Very few of the families stated that the primary purpose of the children's clubs was "providing financial resources to the school" and "providing additional income for teachers" (2.1%, 1.2% respectively).

Most of the families (69%) did not want student club works to be in school time, while 30.9% of them reported that they wanted in school time. While 64.2% of the families stated that they spent expenses in addition to club fee, 35.8% stated that they did not spend any expenses except the club fee. The most expense made was 50-100 TL, followed by expenses made 101-150 TL and 201-300 TL (40.7%, 11.1%, 9,1% respectively). The minimum spending was realized between 301 - 400 TL and between 151-200 TL (0.8%, 2.5%).

44.9% of the families defined expenditures as "an investment for my child's future", 25.9% as "spending for personal development", 19.3% as "only an education expenditure" %9.9 as "expenditure for the development of social skills".

5. Discussion, Result and Suggestions

Researches conducted in the field reveal that the involvement of children in extracurricular educational activities is closely related to the socio-economic level of their families (Köse, 2004; Arslan, 2006, Covay & Carbonaro, 2010). Findings from this study are consistent with findings from other research conducted in the field. Being a decisive factor in benefiting from clubs, the socio economic level can be said to have come to the fore as a functional tool for families to benefit from extra- curricular activities carried out within the framework of children's clubs in the reproduction of the social hierarchy in addition to transferring the positions and privileges of upper-class families to the new generations (Ünal et al., 2010).

65% of the families stated that they spent 100-400 TL on the children's clubs except for the course fee and 35% stated that they did not spend any money. As mentioned, the number of students studying in the surveyed schools is 2982 and 22% (440) have registered with the children's clubs. Considering this data, it can be said that the fee paid for the activities limits the participation in the club activities. It is also necessary to add that the families know that they will endure other expenses besides the course fee. This finding is consistent with findings from other research conducted in the field (Köse, 2004; Arslan, 2006; TEGV & ERG, 2016).

Among the reasons for families to send their children to their children's clubs are the socialization of their children and the development of an artistic and aesthetic value in the development of the children's clubs. Apart from other causes, it is known that artistic and aesthetic value is not a subculture of the society, but rather a cultural value that concerns the middle and upper societies (İçli, 2008; Gökalp, 2012). Therefore, it can be said that this finding strengthens the finding stating the above-mentioned determination of the Socio-Economic level of the families.

One of the findings that needs to be considered in the study is that most of the families are not in favour of organizing the activities in school time. The reason for this is that families have concern that these activities will negatively affect the academic success of their children if activities are organized in school time (Covay & Carbonaro, 2010; Massoni, 2011; Fredricks, 2012; Guèvremont, Findlay & Kohen, 2014)

As a result, the fee of extra-curricular educational activities within the context of children's clubs prevents the children of the lower societies from sending their children to these activities. This creates an opportunity inequality against the children of the lower social segment. It therefore removes the ideal of the future, which would be earned through education for the lower social segments, while opening the way for the upper social segments to sustain their social existence with all their strengths and privileges. Within the framework of the findings and results obtained from the research more extensive quantitative and qualitative research on teachers, school administrators, parents and students for the outcomes of extracurricular activities within the context of the children's clubs can be done.